

Český jazyk

9. ročník

inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

VĚTA JEDNOČLENNÁ A DVOJČLENNÁ

věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent - jejich vlastnosti a rozdíly mezi nimi, procvičení v praktických cvičeních

vl. znak: ČJ III.

Autor: Mgr. Petra Fofonková

2012

ZŠ Rokytnice v Orl. h.

Věta dvojčlenná

- má podmět i přísudek (podmět může být i nevyjádřený)

Př: Pes štěkal. Pospíchal rychle domů.

Věta jednočlenná

- má pouze přísudek, nemá podmětovou část

Př: Prší. Začalo se rozednívat.

Větný ekvivalent

- má podobu věty, avšak **neobsahuje určitý slovesný tvar**, může však obsahovat infinitiv (neurčitek) slovesa.

Základem větného ekvivalentu může být:

- 1) Podstatné jméno: Zákaz vstupu! Těch peněz!
- 2) Přídavné jméno: Báječné! Zcela ztracené!
- 3) Příslovce: Určitě? Dobře!
- 4) Částice: Ano. Rozhodně ne.
- 5) Infinitiv: Nekřičet! Nastupovat ihned!
- 6) Citoslovce: Hybaj! Fuj!

Věta jednočlenná

Zamkni se!
Otevírá se až v deset.
Za domem uhodilo do stromu.
Kdy přijedete?
Odpočívá.
Tady máte.
Jdi!
Zavírá se v pět.
Brní mě ruka.
Tam prodávají knihy.
Začíná pršet.
V této jídelně vaří velmi dobře.
Na tomto místě se jen odpočívá.
Pomalu se smráká.
Nechce se nám.
Začíná psát svoji první knihu.
Líbí se mi motýli.
Bolí mě v krku.
Necítím své zmrzlé prsty.
V Itálii se často vaří špagety.
Zde se poskytují masáže.
Jede se na zmrzlinu!

Věta dvojčlenná

Věta dvojčlenná

Větný ekvivalent

Kouření zakázáno!
Nekouřit!
Nekuřte zde!
Psát rychle!
Pište hezky!
Piš už!
Povolení psát fixou!
Okamžitě psát!
Nepřístupujte k exponátům!
Nepřístupovat!
Stůj!
Stát!
Placené stání!
Pozvání platí!
Jste pozváni!
Pozvánka pro Vás!

Věta jednočlenná

Věta dvojčlenná

Větný ekvivalent

Pozor na psa!

Úplně mě z toho zamrazilo.

Dávejte si pozor na peníze!

Návrh nové koupelny zcela zdarma.

Líbí se mi rudé růže.

Nekřičet, neběhat, neskákat!

Je zavřeno.

Buď zticha!

Na vyznačená místa nevstupovat.

Zakazuje se postávat na schodech!

Výsrava silnice kamenem!

Zařídím si to sám!

Rozhodne se o tom ve čtvrtek.

Přijde v dvě.

Jede se na hory!

K větě jednočlenné vyber odpovídající věty dvojčlenné.

1. Zavírá se v pět.

- ☒ a) Obchody jsou už v pět zavřené.
- ☒ b) Zavírají v pět.
- c) V pět už je zavřeno.
- d) V pět se končí v obchodě.

2. Nechutnalo mu u nás.

- a) Nešmakovalo mu u nás.
- b) Naše jídlo mu nebylo po chuti.
- c) Nic mu u nás nechutnalo.

3. Je mi fajn!

- a) Je mi pohodově.
- b) Připadám si v pohodě!
- c) Cítím se v pohodě!
- d) Daří se mi fajn!

4. Bude sněžit.

- a) Asi začne sněžit.
- b) Zřejmě bude padat sníh.
- c) Bude chumelit.
- d) Mraky sněhu k nám dorazí brzy.

5. V kostele se zpívá.

- a) V kostele zpívají.
- b) V kostele se pěje.
- c) V kostele se zpívají písně.
- d) V kostele zpívají písně.

6. Rozpršelo se.

- a) Začalo pršet.
- b) Začalo lejt jak z konve.
- c) Začaly padat kapky deště.
- d) Začal padat déšť.